

f. Eks. i Esbjerg, ser det sørgeligt ud. Jeg har her liggende for mig et Udsklip af en Avis, hvori der meddeles, at en Skolebestyrer i Esbjerg til Byraadet har fremsat en Plan om fattige Skolebørns Bespising, hvori han blandt andet udtaler følgende, som jeg maaske med den højttærede Formands Tilladelse maa oplæse: „Jeg har kendt Familier, hvor baade Forældre og Børn have været meget svækkede paa Grund af daarlig Ernæring, have været nødte til i længere Tid at leve af Rugbrød med Fedt eller endog tørt Brød og en Simule daarlig Kaffe, ja, jeg ved endog, at Forholdene i en enkelt Familie have været saa elendige, at Børnene „som hungrige Ulve“ styrtede sig over noget Brød, som blev bragt til dem. Saadanne smaa Stakler sendes da, forsultede og tyndt klædte, til Skolen for at undervises. Opvarmede blive de der, men hvad anden Nytte mon de faa af den Skolegang? Nej, skal de have noget Udbytte af Skolens Undervisning, maa de nok først og fremmest mættes, have en ordentlig Ret solid, god, varm Mad“. Saaledes ere Forholdene, og saaledes staar Sagen her i Landet. I forskellige Byer har man taget dette Spørgsmaal op aldeles privat, i andre Byer støtter man den fra Kommunens Side dels ved Pengetilskud, dels paa anden Maade, medens andre endnu slet ikke have rørt ved dette Spørgsmaal, uagtet der i disse Byer er lige saa stor Trang til at bespise de fattige Skolebørn, som der er i de førstnævnte Byer. Jeg vil nok indrømme, at denne Sag maaske i særlig Grad vedrører de større Byer, men jeg vil dog gøre gældende, at den ogsaa kan have sin Betydning for Landets Vedkommende. Ude paa Landet er det jo saaledes — det fremgik af den Forhandling, der fandt Sted i Torsdags — at Børnenes Arbejde der er meget hyppigt. Dette har ganske vist paa den anden Side den heldige Virkning, at de Børn, som maa forlade deres Hjem for at søge deres Arbejde ude, i Reglen komme til at tjene hos bedre stillede Folk, Gaardmænd osv., hvor de vel i Reglen — det tror jeg da i alt Fald — faa god, nærende Kost, medens Børn i Byerne, der skulle paa Arbejde, maa nøjes med den Kost, deres Forældre kunne fremskaffe. Som Følge heraf trænge Børn paa Landet ikke til at bespises, saa længe de ere ude at tjene, men de sendes jo kun ud at tjene, fordi deres Forældre eller den Familie, hvor de opholde sig, ere i yderste Grad fattige — jeg tror i alt Fald ikke, at nogen sætter sine Børn ud at tjene, med mindre de ere tvungne dertil paa Grund af

deres økonomiske Omstændigheder. Derfor mener jeg, at disse Børn lige saa vel som Børnene i Byerne i høj Grad trænge til at blive bespiste i Skolen, saa længe de ikke ere ude at tjene. Der foreligger ogsaa adskillige Udsagn fra Lærere i Landsbyer om, at det i Virkeligheden ogsaa er saaledes. En Landsbylærer — som for øvrigt har bedt mig om ikke at nævne hans Navn — har saaledes oplyst mig om, at over Halvdelen af Almueskolebørnene i hans Skoledistrikt ikke faar varm Mad om Middagen. Vel har han gjort et Tilløb til at skaffe dem lidt varm Mad, men dette Tilløb har været forgæves. Man maa ogsaa huske paa, at der paa Landet i vor Tid opstaar en Del Industricentrer, og der blive Forholdene ganske de samme som i Byerne, maaske mange Gange endnu værre. Det er ikke saaledes, at man ude paa Landet nu kun driver Agerbrug eller Landbrugsvirksomhed, men man har nu ogsaa en Del industrielle Virksomheder derude. Ved mange af disse Industricentrer ere Arbejderne ganske overordentlig daarligt lønnede, og mange Steder maa baade Manden og Konen gaa ud at arbejde hele Aaret rundt, saa at Børnene som Følge heraf ikke kunne faa den nødvendige Forplejning eller tilstrækkelig Mad i deres Hjem. Som jeg før bemærkede kan det paavises, at Velgørenheden ikke længere magter at løse dette Spørgsmaal, men efter hvad jeg har hørt, og for øvrigt ogsaa efter hvad jeg har læst, er det blevet gjort gældende ved Behandlingen af Skolelovsforslaget her i denne Sal for et Par Aar siden, at denne Sag ikke desto mindre ikke hørte hjemme paa selve Skoleloven. Spørgsmaalet er jo hidtil blevet løst, saa godt det har kunnet lade sig gøre, gennem Fattigvæsenet. Men hvorledes er Spørgsmaalet blevet løst? Ja, i Almindelighed have Familier, der have særlig mange Børn, og af den Grund have maattet ty til Fattigvæsenet, faaet en Understøttelse i Forhold til Børnenes Antal; men man har ingen Garanti for, at en Understøttelse, der ydes paa denne Maade, i Virkeligheden kommer Børnene til gode, ingen Garanti for, at fattige Forældres Børn komme mætte og vel tilpas i Skole, altsaa i en saadan Tilstand, at de ere modtagelige for Undervisningen, selv om der ogsaa f. Eks. ydes Forældrene et Ekstratilskud af 1 Kr. for hvert Barn. Det er desværre saaledes, at der er mange daarlige Mennesker, og mange af de Mennesker, som faa Hjælp af Fattigvæsenet, ere ikke saa stræbsomme, som de burde